

Huvudman

Holsljunga Friskola AB (svb)

Org.nr 559234-6471

hans.leander@ljunghagaskola.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Ljunghaga skola i Svenljunga kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Holsljunga Friskola AB (svb) att senast den **11 maj 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anställning av lärare och tillgång till elevhälsa samt studie- och yrkesvägledning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Holsljunga Friskola AB (svb) inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Holsljunga Friskola AB (svb) ska vidta följande åtgärder

Anställning av lärare

1. Upphör med att tillsvidareanställa lärare utan lärarlegitimation, om inget tillämpligt undantag från detta krav föreligger. Huvudmannen ska inkomma med en förteckning över de lärare som anställts tillsvidare vid skolenheten från den 10 mars 2026 till den 4 maj 2026 samt inkomma med dessa lärares lärarlegitimationer. (2 kap. 20 § skollagen)

Tillgång till elevhälsa samt studie- och yrkesvägledning

2. Se till att det på skolan finns tillgång till kurator samt att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. Huvudmannen ska redovisa hur elevhälsan ska ges förutsättningar för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande och på vilket sätt så ska ske. (2 kap. 25 § skollagen)
3. Se till att det finns tillgång till personal med sådan kompetens att elevers behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del som avser att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:718) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2026 inlett en tillsyn av Ljunghaga skola i Svenljunga kommun.

Ljunghaga skola är en grundskola med 16 elever fördelade i förskoleklass samt årskurs 1–6. Vid tidpunkten för tillsynen fanns inga elever i årskurs 5.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ljunghaga skola följer gällande bestämmelser om att undervisningen bedrivs av legitimerade lärare, anställning av lärare samt tillgång till elevhälsa och studie- och yrkesvägledning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare den 20 januari 2026 samt digital intervju med rektorn den 22 januari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat klassscheman, avtal och lärarlegitimationer. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i ett annat ärende (dnr 2024:8999) under hösten 2024 och våren 2025 genomfört tillsyn av bland annat huvudmannens ekonomiska förutsättningar. I beslut den 30 april 2025 bedömde Skolinspektionen att Holsljunga Friskola AB (svb) inte uppfyller skollagens krav om att en huvudman ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Av utredningen i ärendet framgick bland annat att verksamheten inte burit sina kostnader sedan räkenskapsåret 2020/2021 och att förlusterna har medfört att det egna kapitalet har reducerats, varför det finns begränsat med utrymme för att hantera eventuella ytterligare förluster. Skolinspektionen har i beslutet förelagt huvudmannen att vidta åtgärder för att se till att verksamheten bär sina kostnader. Huvudmannen har inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet i beslutet. Skolinspektionen har ännu inte tagit ställning till om huvudmannen följt

föreläggandet och om bristerna i de ekonomiska förutsättningarna kvarstår eller inte.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt och fått in en förteckning (nedan angiven som lärarförteckningen) över skolenhetens undervisande personal där bland annat lärarnas anställningsform och huruvida de har lärarlegitimation eller inte framgår. Skolinspektionen har även begärt och fått in dokumentation från Skolverket avseende respektive lärares lärarlegitimation.

Skolinspektionen har även begärt och fått in anställningsavtal avseende tre lärare som enligt förteckningen samt enligt uppgifter från rektorn saknar lärarlegitimation. I anställningsavtalen framgår att två av lärarna är anställda tillsvidare, med en inledande provanställning. Rektorn uppger i kompletterande intervju att lärarna inte ska vara tillsvidareanställda utan att det har blivit fel i deras anställningsavtal.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 20 § skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om hon eller han ska undervisa i

1. modersmål,
2. ett yrkesämne i
 - a. gymnasieskolan,
 - b. anpassade gymnasieskolan,
 - c. kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, eller
3. individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i anställningsförfarandet av lärare på skolenheten. Skolinspektionens tillsyn visar att det finns två lärare på skolan som saknar legitimation och har tillsvidareanställning, trots att det inte finns några tillämpliga undantag från kravet på att endast lärare med legitimation får anställas som lärare utan tidsbegränsning som är aktuell i detta fall. Att de aktuella lärarna anställts utan tidsbegränsning innebär därför att skollagens krav åsidosatts.

Tillgång till elevhälsa samt studie- och yrkesvägledning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i januari 2026 begärt och fått in en förteckning över personal i elevhälsan och studie- och yrkesvägledare. Av förteckningen framgår att en person med specialpedagogisk kompetens ska tillträda omgående men att skolan väntar på registerutdrag. Vidare framgår att skolan har tillgång till skolsköterska 2–3 dagar per termin samt vid behov, och tillgång till psykolog och skolläkare vid behov.

Lärare berättar att de professioner inom elevhälsan som finns på skolan är en speciallärare, som dock inte har några uppdrag inom den professionen och att skolsköterska har varit på skolan vid ett tillfälle under hösten 2025 för att genomföra vaccinationer. Vidare uppger lärarna att specialpedagog slutade under höstlovet 2025 och kurator är tjänstledig sedan någon gång under hösten 2025. En lärare berättar att det finns tillgång till skolläkare och skolpsykolog och att rektorn kontakter dem vid behov, vilket enligt läraren dock aldrig har hänt. Lärarna uppger att det funnits annonser gällande dessa tjänster inom elevhälsan men att de personer som varit på anställningsintervju har tackat nej till tjänsterna. Lärarna uppger att personalen som finns på skolan försöker hjälpas åt för att täcka upp de professioner inom elevhälsan som de inte har tillgång till. Exempelvis har de en elev som behöver kuratorstöd där de frågat vårdnadshavarna om de tillåter att en lärare kan få prata med eleven men att det utöver det inte finns någon plan. Lärarna berättar att det är svårt att göra utredningar för behov av särskilt stöd när skolan saknar specialpedagog och att det är oklart hur det arbetet ska läggas upp nu.

Rektorn uppger att skolan har varit utan specialpedagog sedan oktober 2025 men att det finns planer på att anställa en person med specialpedagogisk kompetens. Rektorn berättar att kurator inte har funnits tillgänglig sedan augusti 2025 men att de har ett stort behov av kurator och att de är inne på tredje rekryteringen av kurator, och att de som tidigare varit aktuella har tackat nej till tjänsten. Rektorn uppger att skolan har ett avtal med ett vårdföretag (Klara SkolPool AB) avseende skolsköterska och kurator och att skolsköterskan har varit på skolan 2–3 gånger under

höstterminen 2025. Skolsköterskan ska komma även under våren 2026 för att genomföra hälsosamtal, väga och mäta samt ge vaccinationer. Några datum för våren 2026 finns inte inbokade vid tidpunkten för tillsynen. Rektorn uppger att de har haft möjlighet att ta in kurator online via vårdföretaget men att det inte har fungerat då det tagit för lång tid, upp till en månad, från att de varit i behov av kurator till dess att de fått tillgång till någon.

Skolinspektionen har tagit del av skolans avtal med vårdföretaget där det framgår att avtalet avser entreprenadlösning inom elevhälsans medicinska insats till skolan och att det avser funktionerna skolsköterska och skolläkare samt vårdgivaransvar för den hälso- och sjukvård som bedrivs på skolan. Skolinspektionen har även varit i kontakt med verksamhetschefen på vårdföretaget som uppger att avtalet med Ljunghaga skola endast avser skolsköterska men att de erbjudit skolan att avtalet även ska omfatta kurator, vilket rektorn har tackat nej till.

Lärarna uppger att de inte har varit delaktiga i något förebyggande och främjande arbete tillsammans med elevhälsan men att de tror att specialpedagogen arbetade med det då hen var anställd på skolan. Rektorn uppger att det fanns ett förebyggande och främjande arbete så länge den tidigare specialpedagogen var anställd men att det nu inte finns. Vidare uppger verksamhetschefen för vårdföretaget att skolsköterskan som haft uppdrag på Ljunghaga skola inte varit delaktig i något förebyggande och främjande arbete då det inte funnits andra kompetenser att samverka med.

Rektorn uppger att de inte har haft någon studie- och yrkesvägledare sedan rektorn blev anställd för två år sedan och det inte heller finns någon i personalen som har det uppdraget.

Huvudmannen har i kompletterande yttrande uppgett att skolan under läsåret 2025/26 annonserat efter specialpedagog och kurator. Huvudmannen uppger att skolan den 19 februari 2026 har anställt en specialpedagog i omfattningen tio procent. Av bifogat anställningsavtal framgår att tjänsten ska tillträdas den 3 mars 2026. Huvudmannen uppger vidare att de inte har anställt någon kurator men att de den 19 februari 2026 återigen annonserat ut tjänsten. Efter genomförd bedömning av inkomna ansökningar har ingen anställning kunnat genomföras, då de sökande som har haft relevant utbildning och bedömts lämpliga antingen valt att tacka nej eller accepterat annan anställning. Rekryteringsarbetet har därefter fortsatt i syfte att säkerställa att eleverna ges tillgång till kurator.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att för elever i grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade

gymnasieskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och främjande. Elevernans utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Av 2 kap. 29 § skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i tillgången till elevhälsa på skolan. Av Skolinspektionens utredning framgår att det inte har funnits någon kurator på skolan sedan början av höstterminen 2025. Detta är en brist. Rekryteringsförsök har gjorts, men någon kurator har inte anställts. Vidare framgår att skolan under perioden oktober 2025 till februari 2026 har saknat en specialpedagog, men att en specialpedagog nu har anställts och ska börja arbeta i början av mars 2026. Det framgår också att skolläkare, skolsköterska och skolpsykolog finns att tillgå genom avtal med privata vårdföretag.

Vidare uppger lärare att de inte vet hur elevhälsans arbete fungerar. Även rektor uppger att elevhälsans arbete inte fungerar när det saknas professioner. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av detta och avsaknaden av olika professioner i elevhälsan under höst- och vårterminen att skolan också brister i det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet på skolan. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ska ske i samverkan med lärare och övrig personal samt vara en del av skolans kvalitetsarbete.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att det på skolan inte finns någon anställd studie- och yrkesvägledare och att det inte heller finns någon på skolan som har uppdraget att ge studie- och yrkesvägledning till eleverna. Även detta är en brist. Rektor uppger att under de två år som rektor har arbetat på skolan har det inte funnits tillgång till studie- och yrkesvägledare.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som

följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Holsljunga Friskola AB (svb):s verksamhet vid Ljunghaga skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anställning av lärare, tillgång till elevhälsa och tillgång till studie- och yrkesvägledning. Det finns därför skäl att förelägga Holsljunga Friskola AB (svb) att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt och fått in en förteckning (nedan kallad lärarförteckningen) över skolenhetens undervisande personal där lärarnas anställningsform, huruvida de har lärarlegitimation eller inte, aktuell behörighet, undervisningsämnen samt om de saknar behörighet i något undervisningsämne framgår. Skolinspektionen har även begärt och fått in dokumentation avseende respektive lärares lärarlegitimation.

Enligt lärarförteckningen har tre av åtta lärare legitimation. Av kompletterande samtal med rektorn framgår att en av de lärare som enligt listan är legitimerad inte har någon lärarlegitimation. Avseende de legitimerade lärarna framgår av dokumentation avseende lärarlegitimationer och intervju med rektor att en lärare saknar behörighet för delar av den undervisning som hen bedriver, trots att det i lärarförteckningen anges att hen inte saknar behörighet för den undervisning de bedriver. Av lärarlegitimationerna framgår att all undervisning i ämnena idrott och hälsa, matematik, musik, biologi, fysik, kemi, geografi, historia, religionskunskap, samhällskunskap, teknik och språkval bedrivs av lärare som saknar behörighet i dessa ämnen. Elever i förskoleklass samt årskurs 1 - 3 undervisas även i ämnet svenska av lärare som saknar lärarlegitimation och behörighet i ämnet. Av lärarlegitimationerna framgår att det finns en lärare på skolan som har behörighet för att undervisa i svenska i årskurs 3 - 9.

Huvudmannen uppger i svar på kompletterande frågor avseende att skolan så långt som möjligt organiserar så att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, att skolan under aktuell period endast har en elev i förskoleklass och mot bakgrund av verksamhetens mycket begränsade omfattning har organisationen anpassats utifrån proportionella och pedagogiska ändamålsenliga överväganden. Elever i förskoleklass och årskurs 1 - 3 har undervisats av legitimerad och behörig lärare fram till terminsslut hösten 2025. Vidare framgår av huvudmannens komplettering

att den legitimerade och behöriga läraren i svenska årskurs 1 - 3 har haft tjänstefördelning utifrån verksamhetens behov och elevunderlag och undervisar i årskurs 4 - 6.

Rektorn uppger att de på skolan har legitimerade och behöriga lärare i svenska, engelska, slöjd, bild och hem- och konsumentkunskap. Rektor berättar att en lärare är utbildad waldorflärare och undervisar samtliga elever på skolan, att läraren har ett vikariat och har anställts ett halvår i taget. Rektor uppger att läraren är utbildad i waldorf och får undervisa i waldorfs motsvarighet för årskurs 1-9, att läraren lägger upp undervisningen baserat på centralt innehåll och kunskapskriterierna samt att läraren har jobbat länge och har erfarenhet. Av huvudmannens svar på kompletterande frågor framgår att en av de lärare som saknar legitimation är visstidsanställd som vikarie för tjänstledig legitimerad fritidslärare. Läraren undervisar i förskoleklass och årskurs 1 - 3 i avvaktan på rekrytering eller annan organisatorisk lösning. Detta har skett då situationen uppstått under pågående läsår och verksamheten behövt säkerställa kontinuitet och trygghet för eleverna. En annan lärare som saknar legitimation är anställd som slöjdlärare. Vid rekryteringstillfället fanns inte legitimerad och behörig lärare i trä- och metallslöjd att tillgå. Huvudmannen har i sin bedömning beaktat pågående utbildning, relevant erfarenhet samt verksamhetens behov. Rekryteringsförsök har gjorts utan att behörig sökande har kunnat anställas. Rektorn berättar också att rektorn, som är legitimerad förskollärare, undervisar eleverna i moderna språk spanska och idrott och hälsa.

Huvudmannen har i ett kompletterande yttrande uppgett att skolan under läsåret 2025/26 har annonserat efter lärare med behörighet i spanska, idrott och hälsa, lärare i förskoleklass samt årskurs 1-6 och lärare i förskoleklass samt årskurs 1-3. Huvudmannen uppger i yttrande den 19 februari 2026 att fem personer har sökt respektive tjänst avseende spanska och idrott och hälsa och att ingen person har sökt tjänsterna avseende undervisning i förskoleklass samt årskurs 1-6 och förskoleklass samt årskurs 1-3. Vidare framgår att ingen av tjänsterna har tillsatts.

Huvudmannen uppger vidare att de den 19 februari 2026 återigen har annonserat samtliga tjänster som anges ovan. Av huvudmannens svar på kompletterande frågor framgår att annonsen avseende undervisning i förskoleklass och årskurs 1 - 6 avser legitimerad lärare med bred ämnesbehörighet, företrädesvis i matematik, samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen samt praktiska ämnen. Detta med hänsyn till verksamhetens behov, storlek och befintlig kompetensfördelning. Vidare framgår av huvudmannens svar på kompletterande frågor att vid utannonsering av samtliga tjänster har ansökningar inkommit. Efter genomförd bedömning har dock ingen anställning kunnat genomföras. Flera sökande har saknat relevant högskoleutbildning eller dokumenterad

erfarenhet. De sökande som haft relevant utbildning och bedömts möjliga för tjänsten har antingen valt att tacka nej eller accepterat annan anställning. Rekryteringsarbetet har därefter fortsatt i syfte att säkerställa att eleverna ges tillgång till behöriga lärare.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 13 § skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisning.

Av 2 kap. 17 § skollagen framgår att lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och kompetens att undervisa på det främmande språket, undervisning i fristående skolor och fritidshem med viss särskild pedagogisk inriktning, och viss undervisning inom riksrekryterande utbildning på nationella program i gymnasieskolan.

Av 2 kap. 18 § skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven inom 13 § eller om det inte finns något annat skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

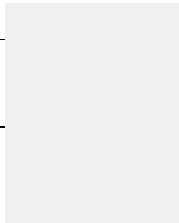
Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att eleverna på skolan inte ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare i samtliga ämnen. Av utredningen framgår dock att huvudmannen dels har använt sig av tillämpliga undantag för att låta obehöriga och olegitimerade lärare bedriva undervisning och att huvudmannen upprepat har annonserat efter legitimerade och behöriga lärare. Huvudmannen uppger att flera personer har sökt tjänsterna men ingen av de sökande har anställts då de antingen saknat relevant utbildning eller tackat nej till erbjuden tjänst. Huvudmannen uppger att de fortsätter rekryteringsarbetet i syfte att säkerställa att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer därmed inte att Holsljunga friskola AB (svb) brutit mot bestämmelserna när det gäller att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Helena Lanver

Föredragande
Signerat av: Helena Lanver

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Henrik Gustavsson medverkat.